

Na Krasu potekala delavnica na temo sonaravnih rešitev za obnovo gozdov po naravnih ujmah

V petek, 20. 3. 2026, je na območju katastrofalnega gozdnega požara 2022 na Goriškem Krasu potekala delavnica o poteku in iskanju sonaravnih rešitev za obnovo gozdov po naravnih ujmah. Delavnico sta soorganizirala Gozdarski inštitut Slovenije (GIS) in Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), k njeni vsebini pa sta poleg javne gozdarske službe pomembno prispevala evropska projekta Interreg Srednje Evrope RE-ENFORCE in Obzorje Evropa OptFORESTS. Na delavnici je potekala poglobljena razprava o različnih pristopih obnove gozdov po velikopovršinskih motnjah, zlasti o sonaravni obnovi gozdov po gozdnih požarih.

Udeležence je uvodoma pozdravil Boštjan Košiček, vodja ZGS OE Sežana, ki je v nagovoru povzel ključno dogajanje med in po katastrofalnem gozdnem požaru. Delavnica se je nadaljevala s terenskim ogledom raziskovalne ploskve v bližini Kostanjevice na Krasu, kjer je Boris Rantaša (GIS) predstavil poskus z inovativnimi preprostimi tehnikami sadnje (dodatek zadrževalnikov vode – »hidrogelov« – in terenska mikorizacija) ter demonstriral tehniko georeferenciranja sadik z

visokonatančno GPS napravo. Na raziskovalni ploskvi je bila predstavljena tudi poskusna obnova gozda z droni in semenskimi kroglicami.

Sledil je ogled opožarjene površine, prepuščene naravni obnovi, na katerem so se udeleženci lahko prepričali o problematiki širjenja tujerodnih invazivnih vrst po gozdnih požarih. Ploskev je udeležencem predstavil Matej Kravanja, vodja odseka za ukrepe v gozdovih na ZGS OE Sežana. Ob zadnji točki terenskega ogleda so si udeleženci ogledali še opožarjeno površino, pri obnovi katere je sodelovala javnost. Večina sadik na zadnji ploskvi je bila močno poškodovana, po oceni udeležencev zaradi glodavcev, kar kaže na velik pomen zaščite zasajenih površin.

Po kosilu se je začel kabinetni del, kjer je mag. Andrej Breznikar, vodja službe za gojenje gozdov na ZGS, spregovoril o načelih sonaravne obnove gozdov v času podnebnih sprememb. Matej Kravanja, je podrobno predstavil sanacijo gozdov po požaru na Goriškem Krasu leta 2022. Boris Rantaša je predstavil zgodovinsko dimenzijo obnove gozdov na Krasu, predstavitev pa

Slika 1: Predstavitev georeferenciranega poskusa z inovativnimi tehnikami sadnje na raziskovalni ploskvi v bližini Kostanjevice na Krasu (foto: D. Debevec)

zaključil s pogledom v prihodnost in predstavitvijo razvojnih aktivnosti javne gozdarske službe ter projektov RE-ENFORCE, OptFORESTS in drugih. Dr. Marjana Westergren (GIS) je imela zadnjo predstavitev dneva, v kateri je z udeleženci delila zaključke raziskave o evropskem gozdnem drevsničarstvu OptFORESTS.

Ključni sodobni izzivi obnove gozdov na Krasu, ki smo jih pripravili na podlagi terenske in kabinetne razprave, se trenutno osredotočajo predvsem na:

- zagotavljanje ustreznega gozdnega reprodukcijskega materiala (GRM), tako z vidika razpoložljivosti kot kakovosti v celotni verigi GRM od semena do saditve.
- vzpostavitev učinkovitega sistema spremljanja uspešnosti obnove, ki bi omogočal zanesljivo podporo odločanju,
- ter na ustrezno zaščito in nego obnovljenih površin kot ključna dejavnika dolgoročne uspešnosti obnove poškodovanih gozdov.

V prihodnosti se bodo izzivi najverjetneje še povečali, predvsem zaradi:

- padajočih prirastkov in izgube sestojev z visoko proizvodnjo kakovostnega lesa, ob naraščajoči potrebi po lesni biomasi in zagotavljanju ponorov CO₂.

- povečanja zahtev po zagotavljanju ekosistemskih storitev gozdov, zlasti s strani varstva narave, kulturne dediščine idr.
- predvidenega pomanjkanja delovne sile, avtomatizacije in mehanizacije del pri obnovi in negi gozda.

Pomemben razvojni izziv bo zlasti zagotavljanje GRM širokega nabora avtohtonih in prilagojenih drevesnih vrst, velik potencial na tem področju pa predstavlja tudi vzpostavitev lokalne drevsnice na Krasu. V razpravi so bili izpostavljeni številni drugi dejavniki, predlaganih pa je bilo tudi več rešitev za naslavljanje aktualnih problematik. Ob koncu so se udeleženci strinjali, da je treba diskusijo nadaljevati, najraje na sorodnih dogodkih v prihodnosti.

Boris RANTAŠA, David DEBEVEC,
Marjana WESTERGEN, Matej KRAVANJA,
Boštjan KOŠIČEK, Andrej BREZNIKAR,
Katja KAVČIČ SONNENSCHNEIN

Gozdarski inštitut Slovenije in
Zavod za gozdove Slovenije

Slika 2: Ogled opožarjene površine, prepuščene naravni obnovi (foto: B. Rantaša)